

UDC 930.85 (4—12)

YU ISSN 0350—7653

ACADEMIE SERBE DES SCIENCES ET DES ARTS

COMITE INTERACADEMIQUE DE BALKANOLOGIE
DU CONSEIL DES ACADEMIES DES SCIENCES ET DES ARTS
DE LA R.S.F.Y.
INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

BALCANICA

ANNUAIRE DE L'INSTITUT DES ETUDES BALKANIQUES

XX

BELGRADE
1989

BALCANICA XX, Beograd 1989, 9—453.

превода недавно објављен. Новела Владана Деснице „Прича о монаху са зеленом брадом“, у одличном преводу Жана Деска, завршава литерарни део овог новог тромесечника. Хронологија догађаја из протекле године је прилог којим се завршава број иначе доста скромног обима (77 страна).

Имајући у виду тешкоће које подразумевају покретање једног новог часописа, поготово у земљи као што је Француска за коју се не може рећи да доживљава пораст интересовања за балкански део Европе, овакав подухват треба посматрати као дело ентузијазма балканолога из Бордоа и њихово одважно настојање да се културна и политичка стварност ових земаља приближи француској јавности. Ако неке земље из овог региона и чине извесне

напоре у том смислу преко публикација на светским језицима, на жалост не може се рећи да наша земља предњачи у томе. Зато је појава *Балкана* такође и изазов, позив и прилика² да се југословенска стварност веродостојније представи него што је то често случај у западним средствима информисања.

Поздрављајући појаву *Балкана* у Бордоу, чија је Катедра за југославистику веома заслужена за ширење наше културе у Француској, пожелимо његовом уредништву добар успех и дуговечност у започетом послу.

Бошко И. Бојовић

² Ваља напоменути да постоји могућност за преводбење значајних прилога са српског на француски језик захваљујући преводалачкој активности при Катедри за југославистику у Бордоу.

ДРУГИ МЕЂУНАРОДНИ КОНГРЕС АРОМУНА

Пошто је Први конгрес Аромуна, одржан крајем августа 1985. године у Манхајму (СР Немачка), показао завидне резултате окупљајући бројне Аромуне (Цинцаре, како се обично зову код нас на Балкану), као и посленике из разних области заинтересованих за језик, фолклор, историју и књижевност овог народа, то је Удружење за аромунски језик и културу са седиштем у Манхајму и Фрајбургу решило да одржи и Други конгрес, који се овог пута одвијао у Фрајбургу од 25. до 28. августа 1988. године. На њему су учествовали представници Немачке, Италије, Француске, Југославије, Швајцарске, Грчке, Аустрије, Румуније, Шведске, САД, Вел. Британије и Канаде. Занимљиво је да није било представника ни Бугарске ни Албаније, иако је добро познато да и у тим двома земљама постоји приличан број Аромуна.

На конгресу је било више од 150 учесника. Томе је добрим делом допринела и чињеница да је

Удружење почев од 1986. почело организовати у Фрајбургу летње курсеве за младе Аромуне из разних земаља, као и за све оне који се интересују за културу и језик овог народа расутог по разним земљама у свету.

Нема сумње да је конгрес имао и манифестационо обележје, залажући се првенствено за извојевање права за очување сопственог језика и културе на оним подручјима на којима има Аромуна у већем броју. У току подношења реферата (који су највећим делом имали чисто научни карактер) и дискусија истицао је да има највише могућности да Аромунци остваре своја права управо у Југославији, имајући у виду да је она једина земља на Балкану која води рачуна о националним мањинама. Истовремено је наглашено да Аромунци више не прихватају румунски алфавет и да сматрају како се њихов језик умногоме разликује од румунског језика, па га стога треба сматрати посебним језиком.

У том смислу су веома занимљиве и неке дискусије које су вођене на овом скупу, али које су започете још на претходном конгресу. Реч је у првом реду о формирању савременог аромунског алфабета. Као и у румунском и у највећем делу света, он остаје латиница, али без дијалектичких знакова које употребљава савремени румунски језик, односно сви дијалектички знакови су сведени само на један. Изгледа да је овде преовладао утицај Аромуна из англосаксонских земаља који су се повели за традицијом коју је оставио енглески језик, а што је данас веома погодно за комуникацију у време компјутера.

Нови аромунски алфabet се спроводи у дело већ пет година. Присетимо се да у Фрајбургу излази часопис *Zborlu a nostru* (*Наши говор*) који се искључиво служи поменути алфabetом, док и један број млађих књижевника, углавном песника, користи само тај алфabet.

Дужни смо напоследку рећи неколико речи и о рефератима и саопштењима који су се чули на овом конгресу.

Конгрес је организовало поменуто Удружење на челу са проф. дром Василием Барбом, који је био и душа целокупног подухвата, а у сарадњи са Романским семинаром Универзитета у Фрајбургу, на чијем се челу налази проф. др Ханс-Мартин Гаутер, и разуме се уз припомоћ неких других организација. При отварању су говорила двојица поменутих који су поздравили присутне, док се даљи рад одвијао по секцијама. Реферати и саопштења односили су се на питања језика, књижевности, фолклора, народног стваралаштва, историје и свих других области које задиру у живот Аромуна. Нема сумње да поднети материјали представљају леп прилог не само са веома узаног одређеног подручја, него истовремено могу корисно послужити и балканолозима који су заинтересовани за најразличитије научне области.

жити и балканолозима који су заинтересовани за најразличитије научне области.

У немогућности да наведемо наслове свих реферата који су изазвали живу, понекад чак и жучну дискусију, поменућемо само теме са којима су се представили Југословени. Тако је Дејан Алексић из Београда поднео реферат с темом „Учешће и помоћ Аромуна ослободилачком покрету балканских народа“, док је Јорџ Дарда (са групом из Битоља) имао за тему „Стање савремене културе код Аромуна у Југословенској Македонији“. Дина Кувата из Скопља (са другима) зауставио се на неким књижевним питањима, а Радован Томашевић из Београда дао саопштење „Један народ који је имао као домовину читав Балкан“. „Порекло аромунског народа“ било је саопштење које је поднео Бранислав Стефаноски из Тетова. Зоран Пашковић и Јелена Кнежевић из Београда дали су саопштење „Аромунски доприноси уметности у Македонији“. Потписник ових редова имао је као тему „Аромунска коњугација у односу на коњугације осталих балканских језика“, док је проф. др Глигор Попи из Вршца говорио „О неким аспектима који се тичу аромунских прилога културној историји балканских народа“, а проф. др Милаан Ванку из Приштине зауставио се на питању „Проблем Аромуна од Берлинског конгреса до Лондонског мира“.

Напоменуто на крају да се прилично разговарало и о месту на коме ће се одржати следећи конгрес, при чему је указивано на то да би то требало да буде једна од балканских земаља, па је у вези са тим често помињана Југославија као најповољнија, имајући у виду језичке и културне слободе која она не ускраћује мањинама.

Момчило А. Савић